

Lausuntopyyntö / Kainuun maakuntaohjelma 2026-2029, maakuntasuunnitelma 2045 ja maakuntaohjelman ympäristöselostus

KHALL 07.10.2025 § 209
799/00.02.01/2025

Kunnanjohtaja

Kainuun liitto pyytää lausuntoa aiheesta: Kainuun maakuntaohjelma 2026-2029, maakuntasuunnitelma 2045 ja maakuntaohjelman ympäristöselostus. Kainuun uutta maakuntaohjelmaa vuosille 2026–2029 on valmisteltu kuluneen vuoden ajan ja se on luonnosvaiheessa. Ohjelmaluonnos on asetettu nähtäville 10.9.2025. Lausunnot voi jättää Lausuntopalvelu.fi -palvelussa 13.10.2025 saakka. Lausunnon voi toimittaa suoraan myös Kainuun liiton kirjaamoon. Tavoitteena on, että Kainuun maakuntavaltuusto hyväksyy ohjelman kuluvan vuoden lopulla.

Maakuntasuunnitelma on strateginen suunnitelma, jossa esitetään maakunnan pitkän aikavälin visio vuoteen 2045. Maakuntasuunnitelmassa määritellään yleispiirteisellä tasolla tavoitteet asetetun vision saavuttamiseksi ja toteuttamiseksi. Suunnitelma ohjaa maakuntakaavojen ja maakuntaohjelmien laatimista.

Maakuntaohjelma on keskipitkän aikavälin aluekehitysohjelma, jossa esitetään maakunnan erityispiirteisiin ja mahdollisuuksiin perustuvat alueen kehittämisen tavoitteet vuosille 2026–2029. Maakunnan alueella toimivien viranomaisten tulee ottaa toiminnassaan huomioon maakuntaohjelma ja edistää sen toteuttamista. Maakuntaohjelmalla ohjataan maakuntaan osoitettujen EU-varojen käyttöä.

Maakuntaohjelma on viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) mukainen ympäristöarviointia edellyttävä ohjelma. Ympäristöarviointi on koottu ympäristöselostukseen, joka sisältää mm. maakuntaohjelman toimenpiteiden vaikutusten arvioinnin sekä osallistumisen ja vuorovaikutuksen koonnin ohjelman laadinnan ajalta. Vaikutusten arviointia on tehty läpi ohjelman laadinnan valmistelijoiden toimesta sekä Kainuun suunnitelmien ja ohjelmien vaikutusten arvioinnin työryhmän (SOVA-ryhmä) kokouksissa.

Kainuun maakuntasuunnitelman 2045 ja -ohjelman 2026–2029 perustana on ajantasainen ja yhteisesti jaettu Kainuun tilannekuva sekä Kainuu 2045 tulevaisuusskenaariot. Kainuu 2045 visio tiivistää maakunnan tavoitteellisen tulevaisuuden. Kainuun 2045 skenaariot piirtävät erilaisia tulevaisuuden vaihtoehtoja, joihin maakuntasuunnitelman ja -ohjelman tavoitteilla varaudutaan. Samalla on tunnistettu Kainuun kriittiset menetystekijät, joissa tulee onnistua, jotta maakunnan elinvoimaisuus voi halutulla tavalla vahvistua. Maakuntasuunnitelman ja -ohjelman arvot ohjaavat maakunnan kehittämistyötä.

Neljälle seuraavalle vuodelle ajoittuva maakuntaohjelma jakaantuu kolmeen tavoitteelliseen kehittämisteemaan sekä niitä toteuttaviin tavoitteisiin ja toimenpidekokonaisuuksiin, joita toteuttamalla maakuntaa kehitetään kohti Kainuu 2045 visiota. Kehittämisteemat ovat:

- Osaava ja ilmastoviisas kestävä kasvun ja kansainvälistymisen Kainuu
- Turvallinen, saavutettava ja vetovoimainen Kainuu
- Hyvinvoiva ja tasa-arvoinen Kainuu
- Maakuntaohjelman toteutuksessa huomioidaan myös läpileikkaavina teemoina alueellinen, kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö sekä maaseutu

Jokaista maakuntaohjelman kolmea pääkokonaisuutta tullaan seuraamaan vaikuttavuus- ja tuotosindikaattoreiden kautta. Tulevina vuosina laadittavat maakunnan tilanne- ja kehityskuvat muodostavat osan maakuntaohjelman seurantaa. Seurattavat indikaattorit ja niiden tavoitetasot tullaan asettamaan vuosille 2029 ja 2045. Tavoitteiden toteutumisen seurantaindikaattorit ja niiden tasot määritellään ohjelmaprosessin edetessä.

Lisätietoja asiasta antaa kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen, puh. 044 750 2111 tai mika.kilpelainen@sotkamo.fi

Kunnanjohtaja
Ehdotus

Kunnanhallitus päättää hyväksyä oheismateriaalina olevan lausuntoluonnoksen ja valtuuttaa kunnanjohtajan tekemään siihen mahdolliset tarvittavat lisäykset ja muokkaukset 9.10.2025 kunnanhallitukselle ja strategiatyöryhmälle järjestettävän Kainuun maakuntaohjelmaluonnoksen esittely- ja keskustelutilaisuuden jälkeen.

Kunnanhallitus
Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti kunnanjohtajan ehdotuksen.

Kunnanhallituksen lausunto on pöytäkirjan liitteenä.